davaks ja valitsemist teostavaks kaadriks, olid meie 1920. aasta Põhiseaduse järgi arenenud niivõrd vildakas suunas [1]), et nad muutusid laiematele hulkadele ebapopulaarseiks. Rahva mitmesugustes kihtides tekkis järjest suurem igatsus väljastpoolt erakondi tõusva poliitilise jõu järele, kes kutsuks erakonnad korrale ja seaks riigis normaalse tasakaalu valitseva ja seadusiandva — kontrolliva võimu vahele.

Kui nn. vabadussõjalased e. „vabsid" — rühm erruläinud Vabadussõja ohvitsere — 1932. a. peale otsustasid söösta poliitilisse ellu riigikorra tervenduskavadega, oli tee neile juba ammu ette sillutatud rahvahulkade soovide ja ootustega. Vabadussõjalaste heakõlalise nime ümber hakkas koonduma niivõrd rohke arv volontääre, et nende organiseerimine ja vaoshoidmine hakkas muutuma poliitiliselt vilumatuile reservohvitseridele ülejõukäivaks. Eemale ei tahetud aga kedagi tõugata, sest teati edaspidi tarvis minevat kaasatundvate häälte arvu. Kui siis tehti viga, et üksikud vanemad ja elukogenumad sõjaväelased sunniti valitsuse survega jääma eemale sellest „vabside liikumisest", võttis see teatava revolutsioonitseva ja anarhilise massikäärimise iseloomu. Asjad ei andnud palju kannatada ja üle-öö valmistatud „vabside" Põhiseaduse muutmise kava otsustati 1932. aasta lõpul esitada kiires korras rahvahääletusele, et plaanitsetud ülesanne viia siiski läbi ja ise seejärel tõmbuda tagasi poliitilisest elust. Kui aga see kava võeti 1933. a. oktoobrikuu rahvahääletusel rõhuva häälteenamusega rahva poolt vastu, viis ootamatu triumf ka „vabsid"

---

[1]) Pikemalt vt. E. L a a m a n, *Erakonnad Eestis.* Elav Teadus nr. 26, 1934.

Eesti kroonika 1934, lk. 19